

ויליאם בטלר ייטס קנאתה האחת של אָמֶר מאנגלית: יותם בנשלום

את "קנאתה האחת של אָמֶר", מחזה שעלה על הבמה לראשונה ב-1922, חיבר המשורר האירי ויליאם בטלר ייטס כחלק מסדרה של חמישה מחזות העוסקים בעלילותיו של קוכולִיין, מהמסקרנים שבגיבורי המיתולוגיה האירית – גיבור חולמני ואלים, שוטה וחכם, שנודע ביופיו הרב אך גם בכיעורו היוצא דופן. שפתם התאטרונית של המחזות הללו עשירה ומגוונת, והם משלבים יסודות של מחול, נגינה ושירה לצד דיאלוגים ומונולוגים דרמטיים; עם זאת הם שומרים על טון מינימליסטי, טקסי ונזירי. הן סגנון המחזות והן תוכנם מושפעים מתאטרון נז' היפני, שייטס נחשף אליו דרך תרגומים בני תקופתו.

יש פרשנים הטוענים ש"קנאתה האחת של אמר" הוא מחזה הרמטי הפונה עורף לעולם הממשי ומוצא מפלט בעולם מטאפיזי של אסתטיקה. אחרים רואים בו חלק מתנועת התחייה של הספרות האירית, שייטס היה ממבשריה. אחד מחוקריו של ייטס אף הצביע על כך שהתפתחות דמותו של קוכולִיין לאורך השנים משקפת את ייאושו הגובר של ייטס מן התנועה הלאומית האירית, היות שבמחזותיו המוקדמים הוא מציג את קוכולִיין כגיבור מלא עוז ופיקחות, בעוד שבמחזותיו המאוחרים – ו"קנאתה האחת של אמר" ביניהם – הוא מציג אותו כגיבור פסיבי שאינו מודע לנעשה סביבו. קריאה אלגורית, המזהה את קוכולִיין עם אירלנד עצמה ואת אמר רעייתו עם העם האירי, היא נוגעת ללב במיוחד.

מחזה זה תורגם בעבר לעברית בידי מ' אראל, וראה אור בהוצאת מסדה ב-1968. בתרגום הנוכחי השתמשתי בשפה עדכנית יותר, וניסיתי לתת מענה לצורות השיריות שייטס השתמש בהן בלי לפגוע באפשרות של ביצוע בימתי.

י"ב

הדמויות:

- שלושה נגנים (באיפור דמוי מסכה)
- רוח קוכולִיין (במסכה)
- צלם קוכולִיין (במסכה)
- אָמֶר (במסכה, או באיפור דמוי מסכה)
- אֵיתָנָה אֵינגוֹפָה (במסכה, או באיפור דמוי מסכה)
- אישה מבנות ה־נְשִׁי

(נכנסים הנגנים, לבושים ומאופרים כמו במחזה "ליד באר הנץ"¹⁷. הם נושאים אותם כלי נגינה; הכלים יכולים להימצא על הבמה מראש, הנגן הראשון יכול להביאם לפני שהוא נעמד במרכז הבמה עם האריג בין ידי, ושחקן יכול להביאם אחרי שהאריג נפרש. כמקודם, אפשר למקם את הבמה ליד קיר בכל חדר שהוא, ואפשר להשתמש באותו אריג שחור כמו ב"ליד באר הנץ")

(זמר לקיפול האריג ולפרישתו)

נגן ראשון:

יְפִי אִשָּׁה הוּא כְּמוֹ צְפוּר,
צְפוּר יָם לְבִנָּה שְׁנַנְטָשָׁה
בְּתָם סוּפָה עִם בּוֹא הָאוּר
בֵּין שְׁנֵי תִלְמִים בְּאַרְץ חֲרוּשָׁה:
סוּפַת־פְּתָאם, וְהִיא מְשַׁלֶּכֶת
אֶל שְׁחוּר־תִּלְמִים בְּאַרְץ חֲרוּשָׁה.
כְּמָה מְאוֹת שָׁנִים בְּלָה
סְבֻלָן עֲתִיר יִכְלֶת
בְּמִדְרוֹת לְלֹא תִכְלָה,
מֵעַל לְעֵיט וְלַחֲלָד,
מֵעַל לְאַזֵּן וְלַעֵין
וְלִנְחוּשׁ הַמְלָמֵד
כְּדִי לְצַקֶּת, יֵשׁ מְאִין,
יְפִי כֹה נַחְמָד?
כְּלִי מְשֻׁנָּה שְׁלֹא יִצְלַח,
קִלְפָה חוֹרֶת, עֲדִינָה,
שְׁמֵרְחֵבֵי הַיָּם הַמְשַׁלַּח
הַבִּיאוּ אֶל הַחוּף בְּטָרָם שְׁחַר.
סוּפָה שְׁקֵמָה וְאִינָה
בְּלֵב הַחֲשֻׁכָה בְּטָרָם שְׁחַר.
אִיזָה מִיֵּן מוֹת, אוֹ הַגִּיּוֹן?
אִיזוֹ שְׁרִשְׁרֵת מְכַשְׁפֶּת,
מְטוֹת יָדוֹ שֶׁל הַדְּמִיוֹן
בְּמִבְּכֵי הַנֶּפֶשׁ,
מְרַדֵּף אוֹ פִיק בְּרַכִּים,
פְּצָעִים אוֹ לְהַב חַד,
הַבִּיאוּ הֵנָּה, יֵשׁ מְאִין,
יְפִי כֹה נַחְמָד?

¹⁷ "ליד באר הנץ" – ממחזותיו המאוחרים של ייטס, עוסק בנעוריו של קוכוליון.

(לאחר ששבו וקיפלו את האריג תופסים הנגנים את מקומותיהם ליד הקיר. קיפול האריג חושף, באחד מצדי הבמה, מיטת אפריון או אלונקה, ועליה שוכב גבר בתכריכיו. הוא חובש מסכה הרואית. גבר נוסף, בבגדים זהים ובמסכה, משתופף ליד החזית. אָמֵר יושבת ליד המיטה)

נגן ראשון:

(מדבר)

הנה, רְאוּ פה גג,
קורות מושחרות-עשן;
פה רשת דייגים תלויה,
ושם משוט ארוך.
רְאוּ בקתת דייג;
איש מת או מתעלף,
אוהב זה,
אוהב סוער זה, קוכוליין המהולל,
עם אָמֵר מלכתו.
במצוותה סילקו את כל היתר;
אך בצעדים מהוססים ניגשת
גם הפילגש, אִיתְנָה אֵינְגוּבָה.
היא נעמדת תחת המשקוף.
מעבר למשקוף הים המר,
הים המר והמאיר קורא,
(שר)

כְּנֵף לְכֹן, צָרְף לַח!

בְּזֹאת אֵינִי רוֹצֵה:

בְּכָלִי שְׂבִיר שְׁלֵא יִצְלַח,

נִסְחָף, חוֹלֵם, יוֹדֵעַ רַק

שְׁלֵיִם אֵין סוּף וְקֶצֶה,

שְׁהָרוּחַ נוֹשֵׁב לְמִרְחָק.

אמר:

(מדברת)

גשי הנה, בואי שבי פה לידי;

אל תחששי, הרי אני קראתי

לך הנה, איתנה אינגובה.

איתנה אינגובה:

לא, גברת,

פגעתי כך פגיעה קשה מדי.

אמר:

מכל באי עולם רק לנו שתינו,

רק לנו יש רשות לצפות מכאן;

איש לא אהב אותו יותר.

איתנה אינגובה:

הוא מת?

אמר:

הגם שהוא לבוש בתכריכים
ואיבריו רפים, קוכוליין לא מת:
כדי שלא ימות בלא תפארת
ימטירו הרקיעים, בכוא היום,
אש להבה, ודם יבקע מארץ.
לא תהיה שפחה שלא תחשוב
שבא סוף העולם.

איתנה אינגובה:

איך זה קרה לו?

אמר:

בבוקר, בעצרת המלכים,
פגש במי שפעם אָהבו.
המלכים עמדו: פרצה תגרה;
והוא גירשו והרגו על חוף
בחורש בָּאֵלָה.¹⁸ ואותו האיש,
שמעתי מְסַפְּרִים, היה הבן
אשר הוליד מאיזו אשת פרא;
אזי, כשהבין את מי הרג,
שעט המימה, מטורף מצער;
ואז, שקוע עד חזה בקצף,
אוחז מגן, חרבו שלופה ביד,
נלחם בים. המלכים הביטו
ולא העזו להושיט לו יד,
אפילו לא לקרוא לו, רק בהו
בו כמו ראשי בקר בַּסְעֵרָה,
עד שלבסוף, כמו שזפו עיניו
אויב חדש, דשדש והתקדם
עד שנבלע כולו בתוך המים;
אך הגלים השיטו את צלמו
אל סף הדלת.

איתנה אינגובה:

כמה הוא חיזור!

אמר:

¹⁸ באלה (Baile) – "עיירה" בלשון האירית.

הוא לא מת.

איתנה אינגובה:

אך עוד לא נשקת שפתיו

ולא הנחת ראשו מעל חזך.

אמר:

זה צלם שכושף כאן במקומו,

בול עץ סָחוּף שרק נראה כמוהו,

אולי פרש שכבר זָקן מכדי

לרכוב בצבא הים עם מַנְנָן,

כי כל פרקיו נוקשים.

איתנה אינגובה:

קראי בשמו.

אומרים שאלה שאינם עמנו

עוד נשארים זמן מה, משוטטים

בסביבתם, ואם ישמע, אולי

יכעס ויגרש את התחליף.

אמר:

בחשכה קשה להם לשמוע,

זמן רב עבר מאז שנענה

לקריאותי לשוב; אני אשתו,

אבל אם תקראי לו את, בקול

מתוק שכה אהב, יקשיב לך.

איתנה אנגובה:

לא,

אני אהובתו האחרונה,

אך לבסוף ישוב לראשונה

שאהבה אותו גם כאשר

נדמה היה שאין עוד אהבה.

אמר:

אני עוד מקווה שיום אחד

אשב איתו ביחד מול האח.

איתנה אינגובה:

בתום הסערה, נשים כמוני

הן כקליפת אגוז שהושלכה.

הקשב לי, קוכולייך.

אמר:

עוד לא, ראשית

אסתיר ממנו את מראה הים;

אביא עוד עץ לאח, אזיז גזעים

מפוחמים, שיתנפצו באש.
סוסיו של מננן עולים בלא
אוכף מתוך הים, ואביריו;
אך כל כשפי הקצף החולם
פחדים מאש האח.

(היא מושכת את וילונות המיטה כמו כדי להסתיר את פניו של החולה, כך שהשחקן יוכל להחליף מסכה בלי להיראות. היא ניגשת אל צד המשטח ומניעה את ידה כמי שמוניחה בולי עץ באח ומסיטה אותם כדי ללבות אש. הנגנים מלווים אותה בנגינה; הם יכולים, למשל, לסמן את התנועות בתוף ובחליל. משסיימה היא עומדת מול האש הדמיונית, הרחק מקוכוליין ומאיתנה אינגובה)

עכשיו קראי לו.

איתנה אינגובה:

אינך שומע את קולי?

אמר:

רכני;

המתיקי איתו סוד עד שתיגעני

בלבבו; ואם איננו שם,

עד שיקנא.

איתנה אינגובה:

הקשב לי, קוכוליין.

אמר:

מלים רפות כל כך; הרי הפחד

מפני רעייתו של צדך

בשעת חירום כזו הוא הוכחה

לכך שאת היית בחירה גרועה;

שתינו נשים שנלחמות ביס.

איתנה אינגובה:

או, אהובי שלי, סלח לי על כך

שהתכיישתי. הלאה הבושה.

אף פעם לא קראתי לך "בוא",

אך בכל פעם שהתגעעתי

ידעת והגעת; אם אמנם

אתה הוא זה, הושט ירך, יָבֵר;

פתח פיך ודבר, כי עד עתה

הפכת לדברך בחברתי.

מדוע נאלמת, התחרשת?

הן תשוקתנו לא התקררה

על חוף פרידה חיוור, לפני השחר.

לא, הוא אילם; או שמא התחרש,

אינו שומע.

אמר:

או נשקי לְצֶלַם;

אולי מגע הפה שלך על פיו

יגיע עד אליו.

איתנה אינגובה:

(נרתעת לאחור)

זה לא אדם.

רשעות ייבשה את לבכי ברגע

ששפתותי נגעו בו.

אמר:

לא, הוא זו;

הוא שב הביתה כשנגעת בפיו,

גירש את התחליף.

איתנה אינגובה:

(מוסיפה להתרחק)

ראי, זרועו,

זרועו יבשה כליל, עד הכתף.

אמר:

(ניגשת למיטה)

מאין באת, ומדוע?

צֶלַם קוֹכֹלִיין:

באתי

ממננן, על סוס ללא אוכף.

אמר:

איזה מבני ה־שי מעז לשכב

בצלם קוֹכֹלִיין על מיטתו?

צלם קוֹכֹלִיין:

שמי בְּרִיקְרוּ, לא בריקרו האיש,

זורע ריב ומחרחר מרון,

שמי בריקרו בן ה־שי.

אמר:

ולמה באת?

צלם קוֹכֹלִיין:

(מתיישב, מסיט את הווילונות וחושף את פניו המעוותות. איתנה אינגובה יוצאת)

מראה פְּנֵי מבריה כל דבר

שהוא אוהב.

אמר:

אתם, בני הרוחות,

מלגלים ומשקרים; אותי
הן לא הברחת.
צלם קוכוליין:
אותך הוא לא אוהב.

אמר:
לכן איני חוששת מפניך.
השב אותו אלי.
צלם קוכוליין:
לשם כך באתי.

שלמי את המחיר, והוא חופשי.
אמר:
ה־שי עושים עסקות?
צלם קוכוליין:

כשיש להם
שבוי, ישחררו אותו תמורת
דבר פחות יקר. דייג אשר
קיבל בחזרה אישה או בן,
יודע לוותר על הסירה
או על חכה, או על פרה; ויש
שיוותרו על חייהם. אני
איני דורש דבר יקר כל כך;
לפני דקה הזכרת את הסיכוי
שתחזרי להיות בבת עינו
כשיוזדקן; ותרי על הסיכוי
והוא ישוב לחיות.
אמר:

איך לי ספק
שבגללך ניזוקו אהוביו;
עכשיו כבר לא תוכל לפגוע בי.
אם לא שיקרת, באת כסוחר.
צלם קוכוליין:
אהבת את רכושך כשהתחתנת,
וגם אני אוהב, למרות הזרוע;
עשי כמצוותי ולא יותר,
והוא ישוב לחיות.
אמר:

לא, לעולם לא.
צלם קוכוליין:
את מפחדת, אבל הוא העז.

אמר:

אני נוצרת שני דברים בלבד,

תקווה וזיכרון. אתה דורש

את התקווה?

צלם קוכוליין:

הוא לא ישב איתך,

ליד האח, אלא יגסוס פצוע

על איזה חוף או הר, לצד

אישה זרה.

אמר:

תגזול את תקוותי

היחידה כדי לקללו.

צלם קוכוליין:

צפית בו עם זרות ולא קינאת,

ידעת שלבסוף ימאס בהן;

אך מי יוכל למאוס בבנות ה־שי?

גשי הנה ואפקח את שתי עינייך.

(הוא נוגע בעיניה בידו השמאלית, כי הימנית יבשה)

אמר:

(רואה את רוחו המשתופפת של קוכוליין)

זה בעלי.

צלם קוכוליין:

הסרתי את הלוט

אשר הסתיר אותו ממך, אך הוא

אינו רואה אותך.

אמר:

הו, בעל, בעל!

צלם קוכוליין

הוא לא שומע — רוח ככבלים

אינה רואה, שומעת, מרגישה;

הוא בא בזכות קריאות הגעגוע.

הוא לא שמע, הוא לא הבין אותן,

אך הן הדריכו את מנוחתו,

ובחלום, כְּזֶה של צל חולם

שעוד לא התרגל לחירותו,

לבש צורה מוכרת; אך עדיין

הוא משתופף פה בלי לדעת איפה

ולצד מי הוא משתופף.

(אישה מבנות ה־שי נכנסת ועומדת ליד הדלת)

אמר:

מי זאת?

צלם קוכוליין:

היא מיהרה, מתחת לגלים,
לחלום עצמה אל תוך צורה אשר
תלכוד אותו ברשת; כי ה־שי
הם דייגים זריזים, והם לוכדים
את האדם בקרס החלום.

אמר:

וכך היא התחפשה, ונעשתה
לְשֶׁקֶר בעצמה.

צלם קוכוליין:

חלום הוא גוף;
המת מפסיק לחלום לאט-לאט,
וכשאינו חולם, אינו חוזר עוד;
וכן כל צל קרוש שלא נולד,
אך בא בחלומות.

אמר:

נשים כמוה

באות אל גיבורינו הישנים,

מערסלות אותם בשערך

או מנשקות אותם על השפתיים;

כשהם קמים אינם יודעים דבר,

אך בלילות איננו יכולות עוד

לשבור את בדידותם.

(היא שולפת מאבנטה סכין)

צלם קוכוליין:

אין שום סכין

אשר יפצע אוויר. שתקי, הקשיבי;

כי לא הערתי את חושיך סתם.

(אשת ה־שי נעה סביב רוחו המשתופפת של קוכוליין בקדמת הבמה במחול הנעשה מהיר יותר ויותר, והרוח מתעוררת לאיטה. מדי פעם היא שומטת את שערותיה על ראשו, אך אינה מנשקת אותו. כלי מיתר, חליל ותוף מלווים אותה. מסכתה ותלבושתה צריכות להזכיר זהב, ארד, פליז או כסף, כדי שתיראה כאלילה יותר מאשר כבת אנוש. ניתן להביע זאת גם באמצעות תנועותיה. גם בשערה צריך להיות משהו מתכתי)

רוח קוכוליין:

מי זאת עוֹמֶדֶת אֶלְמוֹנִית

בְּעוֹר וּבְשֵׁעַר קוֹרְנִים,

כְּלִבְנָה בְּמִלּוּאָה,

סוף-סוף שלמה ולא פצועה,
בודדת ביפיה הזר
בליל החמשה-עשר?
אישה מבנות ה-שי:
אני נכספת, לא שלמה.
מה הפילה לאדמה,
קפל רגליה-איתנות,
הכפוף ראשה?
רוח קווליין:

הזכרונות:

עלמה תמה, שמחה בבעל
לפני שמעלו בה מעל,
מתות, מתים. הזכרונות
קפלו רגלי האיתנות.
אישה מבנות ה-שי:
הרי נשים רבות אהבת
אף שהיו דרות-של-מטה,
מרחק שנה מן הנשגב,
אולי יותר; הלא תאהב
את מי שתוף שעה תפרח
עד שם?
רוח קווליין:

אני מכיר אותך.
נפגשנו אז, על ההרים,
בין ערפלים ודרדרים.
נץ עף, אשה רקקה לבר,
הושטתי ידי; אף את
נמלטת, מהירה פחץ,
חצי אשה וחצי נץ.
אישה מבנות ה-שי:
הושט ידך שוב אלי;
הן לא חששת מפני
כשהייתי נץ; ראני,
אני אשה עכשו.
רוח קווליין:

אינני

אותו צעיר מלא תשוקה;
על אף דמותך, המבטיחה
מן הלכנה, זכרונותי

כּוֹבְלִים יָדֵי, עוֹצְמִים עֵינַי.

אִישָׁה מִבְּנוֹת ה־שִׁי:

אִם כֵּן, נִשְׁקָנִי כְּאוֹהֵב.

גַּם אִם הַזְכָּרוֹן אוֹיֵב

לִיפִי, אֵינִי לִי שׁוֹם סָפֵק –

הוּא יִמְחָה כְּשֶׁנִּתְנַשֵּׁק,

וְרַק הִיפִי יִשְׁאַר.

רוּחַ קוֹכּוּלֵיִין:

וְאִזְ כִּבֵּר לֹא אֶתְעָה יוֹתֵר

בְּסִבְיָה שֶׁל חֲרָטָה, עוֹרֵר?

אִישָׁה מִבְּנוֹת ה־שִׁי:

זְרִימַת הַזְּמַן כְּמוֹ תֵּעֶצֶר;

כְּשֶׁפִּיָּה יִפְגַּשׁ עִם פִּי

יִשְׁלַם הַמַּעֲגָל סְבִיבִי,

הַכֵּל יָשׁוּב וְיִתְקַבֵּץ;

וְכָךְ יִגִּיעַ גַּם הַקֶּץ

לְצִמְאוֹנוֹ שֶׁל הַנְּסִיָּה,

לְכַבֵּד לְכָבוֹ.

רוּחַ קוֹכּוּלֵיִין:

פִּיָּה, פִּיָּה!

(הם עומדים להתנשק, אך הוא מסב את ראשו)

רוּחַ קוֹכּוּלֵיִין:

הוּ, אָמֵר, אָמֵר!

אִישָׁה מִבְּנוֹת ה־שִׁי:

הִיא, אִם כֵּן,

טְמָאָה אֶת זְכָרוֹנָהּ, מִסְכָּן.

רוּחַ קוֹכּוּלֵיִין:

אָמֵר, אָמֵר, הִנֵּה שְׁנִינִי

כְּבִיּוֹם חֲתָנָתְנוּ;

בוֹאִי, תִּנְנִי לִי אֶת יָדֶיךָ

וּפְסְעֵי אֶל סֵף הַבַּיִת.

אִישָׁה מִבְּנוֹת ה־שִׁי:

מִחֻקְתָּ מִן הַזְכָּרוֹן אֶת

אֶהְבֶּתְךָ לְכֹל זְנוּנֹת

לְפָנַי מוֹתֶהָ?

רוּחַ קוֹכּוּלֵיִין:

הֵיכֵן אַתָּה, אָמֵר!

אִישָׁה מִבְּנוֹת ה־שִׁי:

כָּל שְׁקָרְנִית יוֹדַעַת זָמֵר

יִדְעָה כִּי צַדִּיק לְמִשְׁכָּה אוֹתָהּ
מִמְטָתָהּ לֹא טָרְחָה.
מִדוּעַ הִתְחַתְּנָתָ עִם
בְּשָׂר וָדָם? לָהּ יִתְאָיִם
מִקּוֹם בּוֹ כָּל אָדָם יִשְׁלִיךְ
זְכוֹרֹן שְׁבוּעוֹת, יִשְׁטֹף עֵינָיו
מִן הָאֲבָק וְהַכָּזָב
וְכָךְ יִיטִיב לְרֵאוֹת.
רוּחַ קוֹכוֹלִיין:

פִּיךָ, פִּיךָ!

(האישה מבנות ה־שי יוצאת, ובעקבותיה רוחו של קוכוליין)

צֶלֶם קוֹכוֹלִיין:

מהר, הכריזי שאת מוותרת
לנצח על האהבה שלו.

אמר:

לא, לעולם לא אוותר.

צֶלֶם קוֹכוֹלִיין:

טיפשה!

אני אויבה של פְּנֵד, ואת בוהה
ולא עושה דבר. אך יש עוד זמן.
שמעי את הסוסים על חוף הים,
שמעי, שמעי! היא כבר רתמה אותם.
אך קוכוליין עוד לא במרכבה.
רק רגע קט נותר: ותרי עכשיו!
התכחשי לו, וקסמה יפוג.
רגלו של קוכוליין כבר על הסף.
מהר, קראי —

אמר:

הריני מוותרת

על קוכוליין אהוב לבי לנצח.

(צלם קוכוליין שב ושוקע אל המיטה, ומסיט את המסך למחצה. איתנה אינגובה ניגשת
וכורעת לצד המיטה)

איתנה אינגובה:

בוא, אהובי, בוא הנה. זאת אני.

זאת איתנה אינגובה. ראי! הוא כאן.

הוא שב לכאן וזו על המיטה.

ובזכותי הוא שב מלב הים,

חזר אל החיים.

אמר:

קובולייזן ער.

(הצלם מסתובב. הוא שוב חובש את המסכה ההרואית)

קובולייזן:

הו, זרועותייך! איתנה אינגובה,

הייתי במקום מפחיד, מוזר.

(הנגן הראשון ניגש אל קדמת הבמה, והאחרים מצטרפים אליהם משני הצדדים. הם

מקפלים את האריג ושרים)

(זמר לפרישת האריג וקיפולו)

על מה פועם הלב?

ענן רגיל, פשוט.

בבית אדם יושב

לו פסל של בדידות,

קם, הולך ושב,

דפקו ידוע סבל;

ישקט נא עכשו,

גם אם הרבינו מלל.

הו, תמורה אמללה

למות רע ומר!

ואיננו אומרים דבר,

אולי רק אנחה או מלה,

מלה בטלה.

גם אם סגורה הדלת

והאפק בהיר וצח,

ותבל איננה מושלת

בזה שאהב אותך,

ברגע שיביט בך

האיש שאהב בלי די

יפנה ערך לפסל —

הוא אנושי מדי.

הו, תמורה אמללה

למות רע ומר!

ואיננו אומרים דבר,

אולי רק אנחה או מלה,

מלה בטלה.

על מה הלב יפעם?

מי זה של צהר?
כשהיפעה תשלם
תגוע בה מחשבתך,
תגבר הסכנה;
באור עמוס, נכסף
מול פני הלכנה
נבלע כל אור בוכב.

הו, תמורה אמלה
למות רע ומר!
ואיננו אומרים דבר,
אולי רק אנחה או מלה,
מלה בטלה.

(האריג שב ומקופל, והבמה ריקה)